

№ 287.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Sylwestra P. W.
Piąt. **Nowy Rok.**
Sob. św. Makarego Op.
Niedz. św. Daniela M.
Pon. św. Tytusa B.
Wt. św. Telesfora P. M.
Sr. **Trzech Króli.**

Wschód słońca: godz. 8 m. 10
Zachód słońca: godz. 3 m. 55
Dług. dnia: godz. 7 m. 45

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ - „ 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Czwartek, dnia 31 grudnia 1908 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patkaj; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. **Zwyczajne ogłoszenia** za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. **Małe ogłoszenia** po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop) Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. **ARTYKUŁY** bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne: rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Nagrodzone **ZŁOTYM MEDALEM** na wystawie Zdrojowej w Ciechocinku 1908 r.

Emulsja Tranowa Szwajcarska

jest **Tran** pozbawiony przykrego smaku i zapachu z solami podfosforanu wapnia i sodu. Fl. 75 kop.

Nadzwyczajne powodzenie na porę zimową. Udelikatniający cerę nadaje twarzy

PIĘKNOŚĆ „Creme Psyche“

Usuwa PIEGI. — Puszka 50 kop. Najskuteczniejsza **Masło przeciw odmrożeniu** tub. 30 kop.

Polica apteka **A. CHAREMZY** w Łodzi. Dostać można w aptekach i składach aptecznych. 2560



FOSFATYNA FALIERA,

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania dzieci od piersi i w okresie rośnięcia. **Ułatwia ząbkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.** — Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. — **Ostrzegamy przed naśladownictwami.** 2569

NA DOCHÓD

T-wa wpisów szkolnych

KRAKOWSKA CHOINKA

5 go stycznia 1909 r.

W GRAND HOTELU.

Zabawa dla dzieci od 4 do 8-ej wieczorem.
Zabawa taneczna dla młodzieży od 8—12 wieczor.
Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego.

ODEON

Przejazd 2

Dnia 1 stycznia 1909 r. **ZMIANA PROGRAMU**, między innymi: Arya z opery „**Trębszcz z Sakingu**“, śpiew.

Rifle Bill i KARDYNAŁ RICHELIEU

sensacyjny dramat z czasów **Ludwika XIV**, odegrany przez artystów paryskiego teatru „Gymnase“ 2616—1

Tow. Akc.

Fryderyk Puls

w Warszawie
Plac Teatralny Nr. 11—Nowy Świat Nr. 41.

poleca

PERFUMY *
MYDŁO * * *
PUDER * * *
* * * WODA
KWIATOWA
SASZETKA *

Narczyz

2594



Cudowny wynalazek! usuwa głuchotę!

Żądacie zaraz, a wyślę Wam bezpłatnie broszurę o tem jak głusi mogą słyszeć!

Przyczyna Waszej głuchoty nie ma znaczenia, o ile nie urodziliście się głuchymi. Z pomocą naszego zadziwiającego wynalazku możecie słyszeć równie dobrze, jak inni. Ani wiek, ani długość głuchoty nie grają tu roli. Racionalne błony bębenkowe są niewidoczne, łatwo przystosowane i nadzwyczaj wygodne. Można je nosić bez obawy podrażnienia nawet najwrażliwszego ucha. Przy pomocy racjonalnych błon bębenkowych możecie wyraźnie słyszeć słaby dźwięk i szept. Kto z Was dotknięty jest tem strasznym cierpieniem, niech spiesźnie żąda, by mu wysłano za jedną siedmiokopiejkową markę broszurę z opisem cudownego wynalazku, usuwającego głuchotę.

Listy proszę adresować:

JENERALNE BIURO EKSPORTOWE

Warszawa, ulica Wierzbowa 8, Pasaż № 65.

2391-3 (35302)

W piątek 1-go stycznia 1909 r. o godzinie 3-ej po południu na korzyść kościoła **DOBREGO PASTERZA** na Bałutach, odegrana będzie przez grono chórowców ze współudziałem młodzieży

„JASEŁKA”

Dramat historyczny w 5 aktach (8 obrazach). Bilety wcześniej nabywać można w składzie obywat. M. Kauszczyńskiego, **Piotrkowska 9**, oraz w składzie fotograficznym **S. PALUSZKIEWICZA** przy kościele Dobrego Pasterza na Bałutach, a w dniu przedstawienia od godz. 10 rano w kasie teatru Victoria. **Początek o godzinie 3-ej po południu** 2612

GEBETHNER & WOLFF

Warszawa, Krakowskie-Przedmieście 17 (tel. 726)

FORTEPIANY



i **PIANINA**

BLÜTHNERA STEINWAY & SONS

i innych pierwszorzędných fabryk.

MELODYKONY (organy pokojowe) różnych fabryk.

Themodist **PIANOŁA**

The Aeolian Co.

najlepszy aparat, za pomocą którego każdy grać może, jak wirtuoz.

2113—10—7

Istnieje od 1805 roku.

ZAKŁAD OGRODNICZY

C. ULRICH

Warszawa, Ceglana № 11

zawiadamia, że

CENNIK NASION

na rok 1909

wyszedł z druku

i na żądanie wysyła się

bezpłatnie.

2584-3 1

Pierwszorzędny Dom WIN SZAMPANSKICH BINET FILS & C^o w Reims

poleca wytworny gatunek

2593-2

ÉLITE SEC

z własnych winnic w Szampanii.

Dostać można w Składzie Win:

Józef Wolski, Łódź, Piotrkowska 3. Telefon 11-53.

MAGAZYN OBUWIA

męskiego, damskiego i dziecięcego

WŁADYSŁAWA PIĘTKI

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 111, telefonu № 85.



poleca obuwie gotowe z najlepszych materiałów oraz przyjmuje wszelkie obstalunki. Fasony modne, wykonczenie staranne i eleganckie. Ceny przystępne. 1878

Gustaw Zieliński

(Z powodu setnej rocznicy urodzin).

Czas szybko umyka.. Już sto lat upłynęło od chwili, kiedy na świat przyszedł w Markowicach autor „Kirgiza“ Gustaw Zieliński. Wybrał sobie nawet stosowną porę, bo dzień 1 stycznia (1809 r.) tak jakby z powinszowaniem nowego roku. Uczył się nieźle; w 1827 roku skończył szkołę wojewódzką w Plocku.

Przygotowywał się do egzaminu dojrzałości i w trakcie tym zachorował bardzo ciężko, walcząc ze śmiercią. Nauczyciele jednak, znając jego pilność i zdolności, przyznali mu patent bez egzaminów, a rektor wyjaśnił to postanowienie grona profesorów, wystawiając tem samem i piękny pomnik szkole polskiej.

W kutek troskliwej opieki lekarza i kolegów swoich, wyzdrowiał Zieliński i od wakacji zapisał się na wydział prawny w uniwersytecie warszawskim. Gdy przygotowywał się do egzaminów z ukończenia studiów, wybuchła rewolucja 1831 roku. Zieliński znalazł się w potyczkach pod Paprotnią i Królikarcią, brał nawet udział w walnej bitwie pod Warszawą dnia 6 i 7 września, a w październiku już z korpusem Rybińskiego przeszedł granicę pruską. Rodzina nie puściła go z emigracją do Francji i dla tego w 1832 roku powrócił do domu.

Nie długo jednak tu bawił, gdyż w 1833 r. już go uwięziono i wysłano na Sybir, z kąd powrócił dopiero w 1842 roku.

Już za młodu rozpoczął pisać wiersze, ale je zniszczył. Dopiero na wygnaniu zajął się twórczością. Pisał poezje przeważnie liryczne, poematy opisowe i nawet próbował dramatu. Niemniej jednak tak nie wstawił, jak niezbyt obszernym poematem „Kirgiz“, który został wkrótce przełożony na wiele obcych języków i doczekał się u nas zupełnie słusznie kilku wydań.

Poemat bowiem zawiera temat oryginalny, nie dotykany dotąd w żadnej poezji. Przedstawił w nim autor życie rozbójniczego kirgiza, który naszedł na swoich przyjaciół, ograbił ich, ojca zabił, a małego synka sprzedał do niewoli. Syn jednak dojrzał i uciekł, aby odszukać zabój-

cę ojca i pomścić śmierć jego. Stęskniony za krajem rodzinnym, przychodzi do Aulu, ścisła się ze swoimi i zostaje przyjęty, o czym na razie nie wie, do domu mordercy ojca.

Tu poznał piękną jego córkę Demele, zakochał się w niej, a potem z opowiadania jej ojca wynioskował, że ma do czynienia z zabójcą, którego szukał. Sytuacja wikła się. Miłość jednak zwycięża, chce przebaczyć mordercy dla Demele... Ale o ślubie nie może być mowy, postanawia więc wykraść ukochaną. Nadarza się po temu sposobność, więc na bystrych koniach uciekają z domu Bija, który spostrzegłszy ucieczkę córki, gon ją ze swymi przyjaciółmi, ale daremnie; wtedy przychodzi mu piekielna myśl, aby podpalić suche stepy. Silny wiatr zachodni sprzyja... Płonące trawy zajmują się szybko i ogarniają sobą kochanków.

Piękny wiersz, szerokie opisy stepu płonącego, zwyczaj i ubiór Kirgizów, wszystko to się złożyło na całość bardzo malowniczą.

„Jan z Kępy”—urywek starej legendy, jest poematem lirycznym, osnutym na tle walk Mazowsza z Prusakami. Zabrał Jan z Kępy do niewoli dziewczynę ze starym ślepym ojcem ale nie chcąc i tak nieszczęśliwemu starcowi przyczynić bólu powrócił mu swobodę. Teraz dopiero przekonał się, że tęsknota go ogarnęła za tą dziewczyną. Wybrał się więc na jej poszukiwania, które uwięzione zostały skutkiem. Kiedy jednak wracał do domu ze swoją rozkochaną zdobywcą, jakaś strzała ugodziła ją w piersi. Ilho zmarła. Odtąd ból nie opuszczał go nigdy...

„Giermek” to epizod z czasów Janusza księcia Mazowieckiego, któremu na łowach zginął najulubieńszy sokół. Ptaka tego odnalazł giermek. Książę Janusz wynagrodził go sówicę, pając później na rycerza. Z czasem przyszły na niego pokusy. Dostrzegł, gdzie stary książę chował skarb, ale pomimo pokus—nie wziął go. Druga żona Janusza—już teraz starca, jak Putyfa—ruszyła giermka, ale on, pomimo, że ją kochał, odrzucił tę pokusę bo nie chciał swemu dobrodziejowi odwzajemnić się podłością.

Najwcześniejszym powstał poemat „Samobójca” (w r. 1835); składa się on z czterech obrazów. Najpierw starce i dziewice rozpaczają, że ukochanemu więźniowi nie mogą pomóc, następnie przedstawione mamy rozmyślenia tegoż młodzieńca, zapędzonego w obce kraje i pozbawionego ojczyzny, rodziny i kochanki, człowieka, który nie ma w sobie myśli twórczej, mogącej dać mu skrzydła do lotu. Nie mając nadziei powrotu do kraju człowiek ów — młodzian na polowaniu zabija się. Smutny pogrzeb samobójcy odczuł jeden tylko jego kolega, który zastanawiał się nad tym wielkim dramatem.

„Stepy”, poemat obszerny, posiada opisy wspaniałe, bawiące oko swoją malowniczością...

Opisowość to rodzaj najbardziej odpowiedni dla talentu Zielińskiego. Jego pamięć wzrokowa jest potężna. Obejmuje olbrzymie obszary, chwytając zarazem najdrobniejsze szczegóły. Nie nie ujdzie z pod jego uwagi, ani drobny ptak, ani

stepowe robaczki, co szmer wśród ciszy czynią... Bardziej jeszcze niż wierszem opisowość tą odczuwamy w prozie prostej, a tak barwnej... We wstępie do stepów, posiadamy opis, z którego kilkanaście wierszy przytoczymy:

— „W środkowej Azji pomiędzy Rosją i Chinami, jest kraj rozległy, znany pospolicie pod imieniem Tartaryi niepodległej.

Dwa łańcuchy gór: na wschodzie Altajski na zachodzie Uralski, stanowiące naturalne tego kraju granice...

Kraj ten niczem nie podobny do któregośkolwiek z krajów europejskich; południową jego część zalegają piaszczyste pustynie, Karakum i Kizil-kum w języku ludu: „głodnym stepem” zwane. Środkowa, począwszy od morza Kaspijskiego, aż do jeziora Bałchacz, jest nieprzerwanym ciągiem jezior słonych, lub gorzko słonych, z których większe na wzór morza pochłaniają w sobie rzeki w różnych kierunkach płynące; mniejsze, w części lub w całości zarosłe sitowiem, stanowią jakby zielone oazy wśród piaszczystych pustyń i bezpłodnych słończaków, i to naprowadziło badaczy przyrodzenia na domysł, że cała ta przestrzeń była niegdyś dnem rozległego oceanu...

Nareszcie część północna bogatsza w wegetację, zroszona rzekami na północ płynącymi, w równe okiem nieprzejrzone rozwija się stepy.

Kraj wogóle biedny, bezwodny, bezleśny, wystawiony na najsroźsze zmiany temperatury, gdzie zimą obok trzydziesto-stopniowych mrozów huragany śnieżne, od końca do końca zamcają cały ten obszar, gdzie latem przy 50 stopniowym upale ziemia rozpęka w głębokie szczeliny, w których gad i ptactwo szuka przed skwarem schronienia.

Kraj ten żadnych obecnie nie posiada siedlisk, chociaż rozwaliny wskazują, że był kiedyś zamieszkiwany przez bardziej cywilizowane ludy. Obecnie osiedli tu kirgizi, naród wędrowny, silny ale nieokrzesany, barbarzyński i wpółdziki.

Również mamy takie same obrazy w listach Zielińskiego, pisanych do rodziny z podróży na Sybir, które nam w swojej przemowie do ostatniego wydania przytoczył Chmielowski.

„Czarnoksiężnik Twardowski”, dramat osnuty na tle znanej legendy, nie został wykończony z tego jednak co mamy, musimy przyznać, że Zieliński i w tym utworze wykazał dużo talentu, Scena w karczmie „Rzym”, gdzie podpici zbierają się myśliwcy i zjeżdża z klasztoru z porwaną Hanną Twardowski, posiada duże napięcie dramatyczne, które podnosi się jeszcze obecnością porzuconej Justysi i starosty-brata Hanny.

Z większych utworów wypada nam jeszcze wymienić poematy: „Koł beduina” „Pokusy” i „Antar”; obrazek wschodni napisany jest prozą. Po zatem tworzył wiele drobnych wierszy o treści lirycznej lub opisowej, oraz tłomaczył niektóre utwory z Szyllera, Dantego i innych.

Był on śpiewakiem pieśni z pogranicza krzyżackiego w kraju, a na obczyźnie tworzył, pod wpływem bayronizmu, romantyczne opowiadania wschodnie, daleko liczniejsze i o wiele silniejsze od tych pierwszych. Okazuje się, że na wygnaniu umysł zrobił się wrażliwszy, do odtwarzania świeżo wdzierających się weń obrazów...

Z pogranicza dawnej Polski, oprócz „Giermka” i „Jana z Kępy” w rękopisie powstały urwki z rozpoczętego poematu p. t. „Btwa pod Grunwaldem”. Można przypuszczać, że poeta chciał stworzyć dzieło, opisujące tą dziejową chwilę, ale już mu sił zabrakło. Urywki, które pozostały, świadczą o większym zakresie, z którego tylko pewne momenty pozostały, a między niemi piękna modlitwa Jagielly i scena ogłoszenia wojny przez krzyżaków.

Oto ten ustęp z Grunwaldu:

Król stał na wzgórzu, zbroja na nim lśniącą, cały w promieniach wschodzącego słońca, chwycił chorągiew, upadł na kolana i miał modlitwę do zastępów Pana:

Boże, ty serca mego znasz pokorę,
Bo tajne myśli wszystkich ludzi znasz,
Ja ciebie dzisiaj na świadectwo biorę,
A ty świadectwo tylko prawdzie dasz,

Że do tej wojny nie dałem powodu.
Anim się do niej tak skwapliwie wziął,
Lecz wróg przez krzywdy mojego narodu,
Gwałtem mnie zmusił, bym za oręż jał.

On — lud niewinny pobit — pomordował,
Lud, który Panie zdałeś pod mą pieczę;
Świątynie Twoje złupił i popsował,
Włości me zniszczył przez ogień i miecz...

I ja krzywd tyle, zlanych krwią i Izami,
Mamże przepuścić?... Boże — Ojczy nasz,
Racz sam rozeznąć dziś pomiędzy nami
I kto ma lepszą sprawiedliwość — wskaż!

Ufny w mą słuszność, o Panie!... podnoszę
Na wrogów moich sztandar w imię Twe...
Was Wszyscy Święci przyczyńcie się proszę,
A Ciebie Boże błagam: wesprzyj mnie!

Kiedy król polski w ten sposób się modlił,
wielki mistrz krzyżacki w namiocie bogatym, jak
z zaczarowanej arabskiej powieści, podejmował
uczta książąt niemieckich przybyłych z posłkami,
posłów cesarza i kompturów swoich. A kiedy
wszyscy zebrali się, mistrz wziął puhar:

I spełnił zdrowie za obrońców wiary!
mówiąc:

Więc będziem mieć wojnę,
Czas, aby zakon z poniżenia dźwignąć,
Czas spór odwieczny z polaki rozstrzygnąć,
Czyli to plemię dumne niespokojne
Ma nam żelaznej udzielać opieki?
Czy też, co pewniej będzie, że krzyż święty
Orężem przez nas w tych ziemiach zatknięty,
Ma nieskalany pozostać na wieki...

Powstali wszyscy i dobyli mieczów na znak,
że gotowi mścić krzywdy zakonu.

Ala nie sądzono mieczom krzyżackim, aby
były zatknięte na ziemi polskiej.

Zieliński zmarł w Skępem dnia 23 listopada
1881 r. Po śmierci rodzina wydała zebrane skrzę-
tnie przez Chmielowskiego „Poezye“ w dwóch to-
mach. Wyszły one w Toruniu 1901 r. W cztery
lata potem wmurowano mu tablicę w kościele
w Skępem.

Naród oplakiwał pieśniarza.

— c —

SĄD WOJENNY.

Konfirmacja wyroków.

Czasowy generał-gubernator wojenny, gene-
rał-major Kaznakow konfirmował wczoraj wyroki
czasowego sądu okręgowego wojennego warszaw-
skiego, skazujące na karę śmierci przez powie-
szenie: 35-letniego Edwarda syna Gotlieba Franka
za zabójstwo robotnika Augusta Gintera i 30-
letniego Marcina syna Wojciecha Pokojewczyka za
zabójstwo właściciela piwiarni Grzegorza Zelesz-
czenko.

Ekzekucya.

Dzisiaj, o godz. 1 w nocy, w więzieniu przy ul.
Długiej, stracono skazanych na karę śmierci przez
powieszenie wyrokiem sądu wojennego: Edwarda
Franka i Marcina Pokojewczyka.

Dysponowali na śmierć skazanych: Pokojew-
czyka — ks. Konstanty Pogorzelski, wikaryusz pa-
rafii Wniebowzięcia N. Maryi Panny na Starem
Miście; Franka zaś — pastor R. Gundlach z pa-
rafii ewangelickiej św. Trójcy.

Wczorajsze rozprawy sądowe.

Wczoraj o godz. 4-ej po południu sąd wojen-
ny po przeprowadzeniu dodatkowych formalności
w sprawie Adama Sobczyńskiego, Jana Osińskiego
i Antoniego Doliwki, udał się na naradę, któ-
ra trwała pół godziny.

O godz. 4 i pół wieczorem sąd ogłosił wy-
rok, mocą którego uznał wszystkich trzech pod-
sądnych za winnych bądź to rozmyślnego zabój-
stwa bądź też usiłowania zabójstwa z uplanowa-
nym z góry zamiarem i dla tego, po złączeniu z te-
razniejszym poprzednich wyroków sądu okręgowo-
go wojennego co do Sobczyńskiego i Osińskiego,
skazujących obu na ciężkie roboty za inne prze-
stępstwa, na zasadzie §§ 13 i 1454 Ustawy kar-
glównych i poprawczych oraz § 279 ks. XXIV
Zbioru postanowień wojennych z roku 1869 ska-
zał 20-letniego Adama Sobczyńskiego, 22-letniego
Jana Osińskiego i 20-letniego Antoniego Doliwkę
— na pozbawienie wszystkich praw stanu i karę
śmierci przez powieszenie.

Wyrok w ostatecznej formie odczytany został

skazanym o godz. 6 wieczorem. Wyrok ten przed
wprowadzeniem go w wykonanie przedstawiony
będzie do konfirmacji czasowego general-guber-
natora wojennego, general-majora Kaznakowa.

Dzisiejsze rozprawy sądowe.

W dniu dzisiejszym, t. j. czwartym kadencji
czasowego sądu okręgowego wojennego warszaw-
skiego w Łodzi, zakwalifikowano do osądzenia dwie
sprawy o dokonanie zabójstw.

W pierwszej sprawie na ławie oskarżonych
zasiadają 28-letni Feliks Wolski, 25-letni Robert
Botke i 19-letni Stanisław Tomaszewski.

Według danych, wyluszczonej w akcie oskar-
żenia, właścianie Feliks Wolski, Robert Bot-
ke i Stanisław Tomaszewski oskarżeni są o to, że
po wspólnej między sobą oraz dwoma ukrywają-
cymi się dotąd Piotrem Węgrowskim i S. Roszen-
bajtem, aby pozbawić życia felczera Wojciecha
Kucharskiego, oni, dla spełnienia powziętego za-
miaru, w dniu 15 grudnia 1906 roku w mieście
Łodzi, będącym na stopie wojennej, umyślnie, gdy
Kucharski wyszedł z fabryki, przy ul. św. Lud-
wiki około domu № 56 dali do niego kilkanaście
strzałów rewolwerowych, od których otrzymał 10
ran; rany te spowodowały śmierć natychmiastową.

Sprawcy zabójstwa, po spełnionym fakcie
wbiegli szybko do portyerni fabryki Kaneckiego
przy ul. Ludwiki i tam się skryli.

Świadków w tej sprawie wezwano przez urząd
prokuratorski trzech. Obronę za oskarżonymi wno-
si adw. przys. Smiarowski z Warszawy.

*

W drugiej sprawie jako podsądni występują
28-letni Feliks Wolski, 25-letni Robert Botke,
19-letni Stanisław Tomaszewski i 27-letni Fran-
ciszek Klimczak.

Według danych wyluszczonej w akcie oskar-
żenia Feliks Wolski, Robert Botke, Stanisław
Tomaszewski i Franciszek Klimczak oskarżeni są
o to, że po wspólnej znowie między sobą i in-
nymi nieujawnionymi na śledztwie pierwiastkowym
osobami, aby pozbawić życia robotnika Francisz-
ka Wrześniewskiego, oni z pobudek zemsty oso-
bistej postanowili spełnić uplanowany zamiar w d.
18-ym marca 1907 r.

W tym celu, w dniu oznaczonym, o godzinie
12-iej w południe wywołali Wrześniewskiego z fa-
bryki Markusa Kohna na ulicę Łąkową — Botke
zatrzymał się przed gmachem fabryki; Wolski
zaś Tomaszewski i Klimczak w portyerni fabryki
Kutnera, przyczem Wolski krzyknął, aby robo-
tnicy nie wychodzili na ulicę. Kiedy Wrześnie-
wski wyszedł z fabryki i chciał skrócić w pole,
jeden z oskarżonych przewzikiem „Węgier“ za-
czął strzelać; wówczas Wrześniewski cofnął się i
zaczął uciekać; za nim biegli oskarżeni, goniąc
uciekającego w stronę fabryki Kohna. Tomaszew-
ski znany pod przewzikiem „Stanek“ strzelał
celując prosto w głowę, gdy Wrześniewskiego do-
pędzono, jeden z napastników uderzywszy go kol-
bą rewolwerową w głowę, powalił na bruk, po-
czem dano kilkanaście strzałów z rewolweru.
Wrześniewski od zadanych ran padł trupem na
miejscu. Zabójcy skryli się. Jak stwierdzono,
Botke i Tomaszewski byli bojowcami i sędziami
socyjal-demokratycznej organzacji.

Świadków w tej sprawie wezwano przez urząd
prokuratorski wojenny pięciu.

Straszne trzęsienie ziemi.

Straszne wiadomości nadchodzą od dwóch
dni z Włoch południowych. Na Sycylii, a zwła-
szcza wzdłuż jej brzegu wschodniego od Messyny
do Augusty, a jednocześnie na południowo-zacho-
dnim cyplu półwyspu włoskiego trzęsienie ziemi
i powstałe z tego powodu olbrzymie fale morskie
poczyniły spustoszenia tak straszne, że wyobra-
zić je sobie trudno. Dostyć powiedzieć, że liczba
zabitych podczas katastrofy obliczona jest na 100
tysięcy osób — a prawdopodobnie obliczenie to
jest raczej optymistyczne niż pesymistyczne.

Z katastrofą obecną — o ile nie liczyć wy-
buchu wulkanu Mont Pélé na Martynice — pra-
wie żadna dawniejsza nie może się równać pod
względem ogromu i nieszczęścia.

Trzęsienie ziemi poniszczyło wszędzie tele-
graf — tak, że wiadomości ze spustoszonego kra-
ju napływają dotąd skąpo i drogą okólną. Po-

staramy się poniżej zgrupować materiał infor-
macyjny, jaki dotąd w tej sprawie posiadamy.

— Z Messyny, największego ze spustoszo-
nych miast na Sycylii, przybyło już do Katanii
na okrętach kilkuset świadków naocznych kata-
strofy. Z ich opowiadań wyjmujemy dwa poni-
ższe.

Kapitan parowca „Montebello“ stał ze swym
statkiem na kotwicy w porcie Messyny. Wczesnym
rankiem uczutona statku trzy silne wstrząśnienia;
fala zaczęła rzucać statkiem jak piłką. Gdy
przerazona załoga wybiegła na pokład, ujrzała
olbrzymią falę, walącą się na miasto. Na brzegu
widać już było zwaliska domów, wśród których
tu i owdzie ukazywały się płomienie. W porcie
cisnęły się tłumy ludzi; wielu z nich rzucało się
do wody i usiłowało płynąć do statków. Z po-
wodu wzburzonego morza tylko nieznaczna ilość
dostała się do Łodzi, które ich do statków do-
wiozły. Wszyscy ci ludzie byli prawie nieprzy-
tomni z przerażenia, wielu z nich, wyrwanych ze
snu, miało tylko bieliznę na sobie. Panikę po-
większała okoliczność, że w chwili katastrofy
było jeszcze ciemno na dworze, a latarnie miej-
skie nagle pogasły. Ci, których nie przywalały
gruzy walących się domów, biegli wązkami
uliczkami ku morzu, tam jednak spotkała ich
wdzierająca się do miasta fala. Nie wielu miało
odwagę rzucić się w spienione wody.

Kapitan «Montebello» opowiada, że huk wzbu-
rzonego morza był jeszcze silniejszy, niż loskot
walących się domów. Mniema on, że wiele stat-
ków utonęło w porcie wraz z całą załogą.

Port był wtedy właśnie przepelniony parowcami
i mniejszymi statkami, wiozącymi owoce południo-
we. «Montebello» przywiózł do Katanii 500 zbie-
gów z Messyny.

Niejaka pani Lipori opowiada koresponden-
towi berlińskiego «Local Anzeigera»: „Spaliśmy
w chwili pierwszego wstrząśnienia. Obudził nas
brzęk tłuczonych szyb. Mury chwiała się, podło-
ga się zapadła i razem z łózkami spadliśmy o
piętro niżej. Nie wiemy, jakim sposobem wydo-
staliśmy się na ulicę. Było zupełnie ciemno na
dworze. Zimny deszcz smagał nas niełitościwie.
Zewsząd rozlegały się jęki i krzyki. Wziąwszy
dzieci swe za ręce, biegłam ku morzu. W wielu
miejscach ulice zawalone były wysokimi na dwa
metry kupami gruzu. Zwalone słupy, latarnie, bal-
kony, szyldy tworzyły trudne do przebycia ba-
rykady. Ulice nadmorskie były zalane, a w porcie
brodziec musieliśmy po pas w przyniesionym
przez morze mule. Nagle pochwyliły mnie jakies
silne ramiona i znaleźliśmy się w łódce, która
nas zawiozła do okrętu“.

Według ostatnich wiadomości, liczbę ofiar
w Messynie obliczają na 12 tysięcy. Czego nie
dokonało trzęsienie ziemi, to dokonał pożar,
który ogarnął ocalałe dzielnice miasta. Na rui-
nach zgromadziły się różne wyrzutki społeczeń-
stwa, odzierające trupy i rannych, oraz rabujące
to, co po domach ocalało. Rząd ogłosił w Mes-
synie stan oblężenia i sądy doraźne, rozstrzeli-
wając rabusiów. Między innymi zginęli w Messy-
nie arcybiskup, dyrektor policji i były podsekre-
tary stanu Fulci.

— Z Kalabrii wiadomości są jeszcze bar-
dziej skąpe, niż z Sycylii. Gazety medyolańskie
podają o katastrofie w Kalabrii szczegóły nastę-
pujące: W Catanzaro o g. 5 i pół rano uczuto
trzy silne wstrząśnienia. Ludność, wyrwana ze
snu, wybiegła na ulice, błagając o pomoc patro-
na miasta. Z Monteleone donoszą, że w gmi-
nach: Mileto, Joladi, Majorato i Stafaconi kata-
strofa poczyniła olbrzymie szkody; w ludziach są
znaczne ofiary. Deszcz ulewny, który się zerwał
jednocześnie z trzęsieniem ziemi, powiększył pa-
nikę. W Monteleone zawałił się gmach trybuna-
łu. Katedra w Catanzaro poniosła znaczne usz-
kodzenia i grozi zawaleniem. Zupelnemu znisz-
czeniu uległo też miasto Reggio de Calabria.

Zniszczeniu uległ cały brzeg wschodni Sy-
cylii od Messyny do Augusty. Na tym przepię-
knym brzegu, tak licznie odwiedzanym przez tu-
rystów, leżą wzdłuż linii kolejowej z Messyny do
Syrakuz gęsto obok siebie osady i miasta. Za
Messyną leży Taormina, perła Sycylii, z przepię-
knym widokiem na Etnę. Na południe od Ta-
orminy, pełnej zawsze turystów, leżą Giarre (26
tysięcy mieszkańców), Riposto (11,000 miesz-
k.), i Acireale (35,000 mieszkańców), znane z wyrobu
instrumentów muzycznych, wreszcie Katania, «Ca-
tannia la bella,“ jak mówią z dumy sycyljczycy.

Katania (150,000 mieszk.) jest nie tylko pięknym miastem, lecz i ważnym punktem przemysłowym i handlowym. Podczas katastrofy obecnej ucierpiała stosunkowo niewiele.

— Według obliczeń najświeższych liczba ofiar trzęsienia ziemi wynosi: na Sycylii 75,000, w Kalabrii 30,000.

*

Rzym, 30 grudnia. (P.) Według nadchodzących w dalszym ciągu wieści z Reggio pod gruzami zginęło kilkuset żołnierzy, rannych wielu policjantów. Do wieczora dnia 29 go wydobyto 16 trupów. Jest obawa, że około 300 trupów znajduje się jeszcze pod runowiskiem miasta. Liczba ofiar w Bagnara przewyższa 1000.

Prawie wszystkie budowle zburzone. Prefekt miasta Horacemario, który ocalał wśród katastrofy w Reggio donosi, że miasto zostało zburzone prawie doszczętnie. Liczbę ofiar oblicza na 1000 osób z górą. Runął magistrat miejski i inne gmachy publiczne. W wielu innych miejscowościach prowincji spustoszenia dosięgają straszliwych rozmiarów.

Palermo, 30 grudnia. (P.) Wieczór dnia 29 b. m. Otrzymało tu pierwszą wiadomość telegraficzną od prefekta Messyny. Według słów prefekta, katastrofa przewyższa wszystko, co najbujniejsza wyobraźnia ludzka zdolna jest stworzyć. Messyna zburzona została doszczętnie. Liczbę zabitych określić można w przybliżeniu na dziesiątki tysięcy. Niepodobna opisać przeobrażenia, które ogarnęło ludność. Pomoc okazuje się niedostateczna. Zachodzi konieczność nadzwyczajnych wysiłków w niesieniu pomocy, aby ogarnąć ogrom nieszczęścia. Brak zwłaszcza żywności zupełny. Pożaru do tej chwili nie udało się opanować. O godzinie 8 i pół wieczorem dało się uczuć nowe długotrwałe falowanie skorupy ziemskiej. Ludność nanowo ogarnęła panika nie do opisania. Podróżni którzy przejeżdżali przez cieśninę, opowiadają o scenach, budzących dreszcze grozy.

Żadne pióro nie jest w stanie odmalować wszystkich okropności katastrofy. San Giovanni, Reggio, Scilla Cantello i wiele innych miejscowości obrócone w kupę ruin.

Rzym, 30 grudnia. (P.) Ojciec święty przybity bardzo wieściami o nieszczęściu, które dotknęło ludność, polecił arcybiskupowi w Palermo oraz biskupom Catagnaro i Mileto wyrazić ludności Jego najgotętsze, ojcowskie współczucie.

Oficer przybyły z Horacemario, mówi, że Reggio zburzone jest doszczętnie, a liczba ofiar olbrzymia. Stojące na kotwicy pod Messyną okręty rosyjskie i angielskie wysadziły załogi na ląd w celu niesienia pomocy ludności. Okręty zamieniono na szpitale.

Prefekt Mileto i naczelnik stacji Ladero w prowincji Reggio zwrócili się telegraficznie do prefekta miasta Catagnaro z prośbą o przysłanie ludzi do grzebania zabitych.

Korespondent dziennika „Tribuna“ rozmawiał z oficerami torpedowca „Safu“, który stał na kotwicy w Messynie podczas katastrofy. Oficerowie opowiadali, że w ten nieszczęsny dzień o godz. wpół do szóstej rano zauważyli silne falowanie morza. Na okrętach daly się odczuwać silne wstrząśnienia. Wzburzone morze olbrzymimi balwanami runęło na miasto, druzgocąc bulwary i zatapiając niektóre statki. Austriacki statek „Anoraschi“ zerwał się z kotwicy. Port zrujnowany. Załoga jednego z okrętów angielskich uratowała rodzinę, złożoną z pięciorga osób. Więźniowie, którzy wydostali się z więzienia, zrabowali banki i inne instytucje.

*

Straszna katastrofa żywiołowa we Włoszech wywołała ogólne współczucie, zwłaszcza wśród Polaków, dla których włosi okazali stałą, szczerą sympatię. Powzięto myśl zebrania ofiar, choćby najdrobniejszych (bo i u nas bieda) dla rodzin nieszczęśliwych. W zbieraniu ich chętnie pośredniczy nasza redakcja i dyrekcja teatru «Victoria».

Na razie zadeklarowano następujące składki: dyr. A. Zelwerowicz 1 rb., Mielewski 1 rb., A. Siemaszko 1 rb., H. Starska 50 kop., W. Ratyński 1 rb., L. Fritsche 50 kop., W. Grabow-

ski 35 kop., Boroski 35 kop., artysta-malarz Nawrocki 1 rb., St. Musiatowicz 40 kop.

Wszystkim naszym Czytelnikom i Przyjacielom „Rozwoju“, Współpracownikom i Kolegom w zawodzie z okazji Nowego Roku 1909 składamy serdeczne życzenia.

Redakcja.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE Dziś Lasseta. Jutro Mieczysława. W sobotę Strzeżysława.

TEATR POLSKI. Dziś w teatrze Victoria „Fata morgana“ komedia Gamastona, po raz pierwszy. Początek o godzinie 8 min. 10 wieczorem.

— Jutro „Nitka jedwabiu“, komedia Wiktoryna Sardou Początek o godz. 8 min. 10 wieczorem.

— W sobotę „Król węzów“, baśń czarodziejska Walawskiej, widowisko dla dzieci, na rzecz „Kropki mleka“. Początek o godz. 3 po poł. Wieczorem „Fata morgana“ Gamastona. Początek o godzinie 8 min. 10 wieczorem.

TEATR WIELKI. Jutro „Pan Jowialski“, komedia Fredry, przedstawienie popularne. Początek o godz. 3 po poł.

LUTNIA. Dziś w lokalu własnym (Piotrkowska 108) Wieczór sylwestrowy Tow. śpiewaczego „Lutnia“ dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godzinie 9 wieczorem.

HARMONIA. Dziś w lokalu własnym, (Południowa 36) Wieczornica sylwestrowa Tow. muzyczno-dramat. „Harmonia“ dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 9 wieczorem.

ARFA. Dziś w lokalu własnym przy ulicy Wilezkiej nr. 36, zabawa kostymowa Towarz. śpiewaczego „Arfa“ dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 8 i pół wieczorem.

LIRA. Dziś w lokalu własnym (Nawrot nr. 38) wieczornica sylwestrowa Tow. śpiew. „Lira“.

MASKARADA. Dziś w białej sali Mantenfla wielka maskarada artystów teatrów łódzkich.

— Dziś w sali koncertowej Vogla (Dzielnia nr. 18) wielki bal maskowy Słow. wzajemnej pomocy pracowników handl. m. Łodzi.

WIECZORNICA. W sobotę w lokalu własnym (Nawrot nr. 38) wieczornica Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej dla członków i wprowadzonych gości.

WYSTAWA. Dziś i codziennie Wystawa sztuk pięknych (Południowa nr. 3) Otwarta od godz. 11 rano do 10 wieczorem Wejście 15 i 10 kop.

— Dziś i codziennie Wystawa obrazów Bolesława Nawrockiego (Grand-Hotel) Otwarta od godz. 10 rano do 8 wieczorem Wejście 40 i 20 kop.

JASEŁKA. Jutro w teatrze Victoria „Jasełka“ na korzysie kościoła „Dobrego Pasterza“ na Bałutach. Początek o godz. 3 po poł.

KRONIKA.

Jubileusz pisma. Dzisiaj «Dziennik Poznański» obchodzi jubileusz półwiekowy istnienia. Bez względu na kierunek, często może zbyt konserwatywny, pismo to położyło duże zasługi, broniąc placówki narodowej w Prusach. Do redakcji wysłaliśmy depeszę z życzeniami.

(a) Z Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi. W dniu 4-ym stycznia r. p. o godz. 4-ej po południu w gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi (Średnia 19) odbędzie się ogólne zebranie nadzwyczajne członków Towarzystwa, na którym rozważany będzie wniosek Osobnej kancelarii do spraw kredytowych przy ministerium skarbu, dotyczący udzielania pożyczki z funduszu Towarzystwa zachwianemu finansowo Towarzystwu Kredytowemu miasta Kiszyniowa, w sumie rb. 10 000, przypadającej z repartycji projektowanego kredytu rb. 32 000.

Na zapowiedziane zebranie dyrekcja rozesłała zaproszenia do wszystkich członków Towarzystwa.

(a) Fałszywe trzyrublowki. Ukazały się w mieście naszym w obiegu fałszywe trzyrublowe banknoty, które różnią się od prawdziwych niewyraźnym drukiem numerów.

(n) Zabawa dla dzieci pod nazwą „Choinka krakowska“ na rzecz 94-go Koła Towarzystwa wpisów szkolnych, o której wspominaliśmy ty-

dzień temu, odbędzie się dnia 5-go stycznia. t. j. w wilię Trzech Króli. Komitet zabawy zdecydował się urządzić ją w znanej dobrze łodzianom balowej sali Grand-Hotelu. Eliza Orzeszkowa nadesłała karty pocztowe z aforyzmami, prócz tego są autografy Jeske-Chońskiego, Zapolskiej i wiele innych, co niewątpliwie okaże się atrakcją dla osób, które z dziatwą przybędą na „Choinkę“. Początek i żywy obraz «Na jagody» będzie ozdobą wieczora, a kwestya komu przypadnie migdałowe królowanie jest już dziś (jak nas informują z nadzwyczajnie kompetentnych źródeł) przedmiotem «rzeczowych» a gorących rozpraw w sferach 4-o do 10-o latków.

Należy się spodziewać, że wobec celu wtorkowej zabawy Milusińscy wypełnią salę Grand-Hotelu po brzegi.

Początek o godz. 5-ej po południu.

(x) Wystawa pracy kobiet. Zapoczątkowany przez Komitet dochodów niestałych 91 koła Towarzystwa wpisów szkolnych projekt wystawy pracy kobiet ze wszech miar zasługujący na poparcie, zyskał powszechne uznanie.

Aby jednak projektowana wystawa przyniosła oczekiwane rezultaty należy zainteresować nią jaknajszersze koła.

W tym celu rzeczony Komitet rozesłał zaproszenia do mieszkańców Łodzi różnych sfer naszego miasta na zebranie w dniu 4-ym stycznia r. p. t. j. w nadchodzący poniedziałek do sali sekcji technicznej (Dzielnia 31) na godzinę 8 wieczorem.

Zebranie to ma na celu wszechstronne omówienie projektu wystawy i wybór ścisłego komitetu dla wprowadzenia projektu w czyn.

Ze względu na doniosłość sprawy bardzo jest pożądanem, aby na projektowane zebranie przybyli nie tylko ci, którzy zaproszenie otrzymali, lecz wogóle wszyscy, ktokolwiek interesuje się projektowaną wystawą.

(a) W sprawie gołębi pocztowych. Dziś miejscowe władze administracyjne i policyjne otrzymały postanowienie obowiązujące, wydane przez warszawskiego generał-gubernatora, zabraniające przetrzymywania i hodowli gołębi pocztowych.

(h) Z fabryk. Dziś została puszczone w ruch fabryka Henryka Kadlera przy ul. Anny № 14.

(h) Drożyzna węgla. Z powodu mrozów niektórzy składnicy węgla podnieśli cenę tego produktu do 2 rb. za korzec.

(x) Ze straży. W poniedziałek, dnia 4 stycznia, o godzinie 7 wieczorem, odbędą się ćwiczenia sygnalowe I, II, i III oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym III oddziału.

(n) Ze Zgromadzenia czeladzi szewckich.

Dnia 3-go stycznia 1909 r. w gospodzie czeladników szewckich, przy ul. Południowej № 6, o godz. 2-ej po południu odbędzie się posiedzenie kwartalne.

(h) Wykrycie przestępców. Agenci policyi śledczej w tych dniach zatrzymali parę osób, które oskarżone są o to, że dnia 30 września 1908 roku sędziłi oni, jako partyni sędziowie, siedmiu robotników z fabryki I. K. Poznańskiego, którzy byli posądzeni o kradzież. Pięciu, po okrotnem pobiciu i znęcaniu się nań nimi, puszczone na wolność, dwóch zaś Tomasza Podczaskiego i Stanisława Cępa rozstrzelali w lesie miejskim.

Dalsze oskarżenia opiewają:

Dnia 14 lipca 1907 r. na podwórzu fabryki I. K. Poznańskiego rozpoczęła się strzelanina pomiędzy robotnikami: socjalistami i narodowcami, w czasie której został zabity robotnik z fabryki Fiszera Stanisław Konopka, narodowiec.

Dnia 18 kwietnia 1907 r. przy ulicy Franciszkańskiej w domu № 42 został zabity wystrzałami z rewolwerów odźwierny z fabryki Szulca, Stanisław Barciński.

Część z oskarżonych o te zabójstwa została już przez sądy skazana na śmierć przez powieszenie, część zaś znajduje się obecnie pod kluczem.

(h) Z Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej. Zarząd Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej urządza w sobotę dnia 2 stycznia o godzinie 9-ej wieczorem w lokalu własnym (Nawrot 38) zabawę taneczną. W niedzielę zaś o godzinie 2-ej po południu odbędzie się pogadanka dla dzieci «O Robinsonie Kruzoe», a w poniedziałek o 11-ej rano «O Czerwonym Kopciuszku», urozmaicona obrazami nikiąciami.

W niedzielę dnia 10 stycznia o godzinie 4-ej po południu urządzoną będzie choinka dla dzieci członków, poczem odbędą się tany.

(h) Pożary. Wczoraj przy ulicy Fabrycznej № 18 w mieszkaniu Walter, zapaliła się szafa. Ogień ugasił domownicy przed przybyciem II i IV oddziałów straży ogniowej ochotniczej.

— O godzinie 11-ej mij. 30 przy ul. Piotrkowskiej № 81 w składzie H. M. Lewina na 1-em piętrze zapaliły się chustki wełniane. Ogień w pół godziny ugasiły I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej. Przyczyna ognia niewiadoma; straty są dość znaczne.

*

(a) „Jasełka“ w Nowych Chojnach. W dniu jutrzejszym w Nowych Chojnach w domu przy ulicy Polnej № 7 odbędzie się o godzinie 5-ej po południu przedstawienie „Jasełek“, w którym udział, jako grający wezmą dzieci.

Przedstawienie to będzie powtórzone i w nadchodzącą niedzielę o tejże godzinie. Widowiska „Jasełek“ zorganizowane są na powiększenie funduszu przeznaczanego na kupno organów dla kościoła w Nowych Chojnach

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

Teatr. Dziś w teatrze Victoria wieczorem wystawioną zostanie po raz pierwszy sztuka Gamastona pod tytułem „Fata morgana“, osnuta na tle życia studentów b. Szkoły Głównej. Nowość ta wzbudziła bardzo wielkie zainteresowanie. Pozostała już tylko niewielka ilość biletów.

Jutro w dzień Nowego Roku w teatrze Wielkim po południu na widowisku popularnym dyrektora stosując się do życzenia licznych bywalców teatru, daje „Pana Jowialskiego“, pełną humoru komedję Fredry. Wieczorem w teatrze Victoria wyborna komedya W. Sardou „Nitka jedwabiu“.

W sobotę i niedzielę po południu w teatrze Victoria na dochód „Kropki mleka“ dane będą widowiska dla dzieci, które wypełni baśń tatrzańską Walewskiej „Król węzów“, ilustrowana muzyką, śpiewami i tańcami.

W sobotę wieczorem w tymże teatrze powtórzoną zostanie „Fata morgana“—Gamastona.

W niedzielę po południu na widowisku popularnym w teatrze Wielkim odegraną zostanie wyborna satyra G. Wieda „2x2=5“, wieczorem zaś w teatrze Victoria cieszące się zawsze powodzeniem „Wesele“—St. Wyspińskiego.

„Kropka mleka“. Zorganizowane staraniem Towarzystwa „Kropki mleka“ widowiska popołudniowe dla dzieci, które w nadchodzącą sobotę i niedzielę odbędą się w teatrze Victoria, zapowiadają się bardzo dobrze. Urozmaicą je oprócz legendy tatrzańskiej „Król węzów“—Walewskiej, bajeczki dla dzieci, które w sobotę opowiadać będzie p. Zelwerowicz, a w niedzielę p-ni Wierzejska, artystka teatru łódzkiego.

Maskarada artystów. W dniu dzisiejszym w Białej sali Manteuffla odbędzie się maskarada sylwestrońska artystów teatrów łódzkich, z której część dochodu przeznaczoną jest na korzyść czytelników teatru polskiego.

Na maskaradzie tej o godz. 1 w nocy artystów naszego teatru odegrają operetkę I. Offenbacha „Skrzypce czarodziejskie“ z p. Myszkowskim w roli starego skrzypka.

(n) „Jasełka“. Jutro po południu w teatrze Victoria na korzyść kościoła Dobrego Pasterza na Balutach, odegrane będą przez grono młodzieży „Jasełka“ w 8-iu obrazach, pod kierunkiem artystycznym K. Górskiego. Będzie to widowisko bardzo ciekawe, utrzymane w starodawnym stylu.

Bilety wcześniej nabywać można w składzie obuwia M. Kapuscińskiego (Piotrkowska № 9), oraz w składzie fotograficznym T. Paluszkiwicza, przy kościele Dobrego Pasterza na Balutach; w dniu zaś przedstawienia od godz. 10-ej rano aż do końca przedstawienia w kasie teatru.

OFIARY.

Na odzież dla biednych dzieci.

Otrzymał od rodziców, zamiast choinki, 5 rubli, składowa: Janusz, Stefan i Staś Cz.

Na rzecz Tow. robotniczego „Jedność“ w Łodzi.

Wacław Wojewódzki 15 rb. (na wsparcie dla członków pozbawionych pracy).

Dla biednych dzieci na węgiel.

Ku uczczeniu ś. p. Janka Wierzbowskiego 1 rb.

Dla najbiedniejszych.

Erbrychowa 3 ruble.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.

Erbrychowa 50 kop.

Na kościół w Rybińsku, jarosławskiej gubernii.

Erbrychowa 50 kop.

Zamiast powinszowań noworocznych.

Na szkołę rzemiosł.

Pp. Cachours de Virgile 3 rb. — Z. Gorski 2 rb.

Leon Jaworski 2 rb.

Marya i Władysław Rulsey 3 rb., Józefa Owczarzewicz 2 rb.

Alwas Jadwiga 50 kop., Czajewski Wiktor 2 ruble, Kamiński Kazimierz 1 rb., Łapiński Stanisław 1 rb., Ratyński Władysław 1 rb., Rymkowski Jan 50 kop.

Na Kóło № 76 Towarzystwa wpisów szkolnych w Łodzi.

Janostwo Thum 1 rb.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.

Ignacy Knapski 3 rb.

Na rzecz Tow. pomocy dla niezamożnych uczniów szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego.

Wacław i Helena Klossowie 3 rb., August Raubal 2 ruble, dr Ludwik Bondy z żoną 2 rb., dr Henryk Sadowski 2 rb., Gustaw Baumfeld 1 rb. 50 kop., ks ks. Henryk Przeździecki i Bronisław Sienicki 1 rb., Erazm Szpaczyński 1 rb., Wacław Kujawski 1 rb., Stanisław Łopatto 1 rb., M. Szpiro 1 rb., Edward Heinrich 1 rb., Ignacy i Augustyna Wolanowscy 1 rb., Alfred Dominikiewicz 1 rb., Michał Goldmüntz 1 rb., Dymitr Fedostiejew 1 rb., Józef Lange 1 rb., S. Lipiński 1 rb., Herman Haller 1 rb., Paweł Maciński 1 rb., J. Adamowiczowie 1 rb., Alfred Fuchs 1 rb., Stanisław Chodkowski 1 rb., Zygmunt Skowroński 50 kop.

Na gniazdo Tow. opieki nad dziećmi.

Jan i Władysława Janiszewscy 1 rb. 50 kop., K. Mogilnicki 5 rb.

Członkowie chóru sumowego przy kościele św. Józefa 6 rb. 60 kop.

Na budowę nowego teatru w Łodzi.

A. Szymborski i W. Sopliński 2 rb.

Dla biednych robotników.

Józefostwo Jabłońscy 1 rb.

Na komitet przeciwzabraczy.

A. Lipski 1 rb.

Na gimnazjum polskie.

Alojzy Dworzaczek 1 rb., Napoleonstwo Rowińscy 1 rb. 50 kop., Konstanty Dąbrowski z żoną 1 rb.

Na Towarzystwo „Wiedza“.

Dr. M. Likiernik 5 rb.

Na przytułek położniczy.

Dr. Wisłocki 2 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Kazimierz Gorski 1 rb., Aleksander Zelwerowicz, dyrektor teatru polskiego, 3 rb., Włodzimierz i Marya Maliszewscy 1 rb., Natalia i Artur Torn 2 rb.

Na Kropkę Mleka.

Janostwo Dmochowscy 1 rb. 50 kop., Władysławostwo Urbanowscy 1 rb. 50 kop.

Na węgiel dla biednych.

S. Musiatowicz 50 kop., Janostwo Czarnecy 2 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

Dr. Krusche 5 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów polskiego gimnazjum w Łodzi.

A. Okraszewski 50 kop.

Na ochronę III katolicką.

Wiktor Czajewski 3 rb.

Dla biednych.

Walerys Dudzińska 1 rb. 50 kop.

Na wpisy dla uczniów szkół polskich.

Pracownicy oddziału 2-go Łódź W. A. T. P. 2 ruble 10 kop.

TELEGRAMY.

Petersburg, 30 grudnia. (P.) Ze źródeł wiarogodnych otrzymujemy wiadomość, iż rząd rosyjski nie uznał Królestwa Bułgarskiego i odmówił staraniom o zreorganizowanie agencji dyplomatycznej w Sofii na legację.

Odesa, 30 grudnia. (P.) Sąd wojenny skazał

stółkowego Furmana, który strzelał do oficera, na karę śmierci, prosząc jednocześnie dowódcę wojsk o złagodzenie tej kary.

Zamiast powinszowań noworocznych.

Dorocznym zwyczajem Szkoła Rzemiosł przy Towarzystwie dobroczynności dla chrześcian w Łodzi zesłała listę; ofiary złożyły następujące osoby:

Albrecht L. 3 rb., Adamczewski J. 1 rb., Angerstein W. pastor 1 rb., Adamczewski J. 50 kop., Arkuszewski Jan 2 rb., Arkuszewski K. 2 rb., Albrecht J. ks. 1 rb., Arnekker R. 1 rb., Abel T. 3 rb., Anstadt K. 3 ruble, Aleksandrowicz H. rejent 3 rb.

Bąkowska K. 2 rb., Bernhardt E. dr. 1 rb., Bernhardt O. 1 rb., Brinckenhoff Eiw. 1 rb., Brinckenhoff Edm. 2 rb., Barski Józ 2 rb., Bennich Ida 3 rb., Bondy L. dr. 1 rb., Bartoszewski M. 1 rb., Brzozowski St. dr. 1 rb., Bayer et Co 5 rb., Barbier G. 1 rb., Buchowski I. 1 rb., Bentkowski I. 25 kop., Buhle K. 5 rb., Bieliński St. 1 rb., Blüthgen Fr. W. 3 rb., Bieliński St. 1 rb., Bieńkowski F. 1 rb., Brukański P. 1 rb., Beckman Er. dr. 1 rb., Babicki Al. 1 rb., Bronikowski W. 2 rb., Bielecki St. 3 rb., Bersin Wold. 3 rb.

Czarnomski A. 1 rb., Chelmiński Fr. 1 rb., Czarnocki I. 1 rb., Cierowicz W. 1 rb., Czapski W. 1 rb., Chaćciński T. 1 rb., Charamza A. 1 rb., Chwałbiński L. 2 rb., Daszewski M. 3 rb., Drozdowski F. i S-ka 1 rb., Dietrich Ed. 1 rb., Dąbrowski R. 1 rb., Drozdowski W. 3 rb., Döring B-cia 2 ruble, Dąbrowski S. 1 rb., Dybczyński W. 1 rb., Dolecki I. 1 rb., Drawing A. 1 rb., Dittmar E. 1 rb., Daube A. 3 ruble, Dębicki 50 kop., Dworzaczek A. 1 rb.

Eisner K. Fr. 1 rb., Eckersdorf W. 1 rb., Ellram Art. dr. 3 rb., Eisner R. 1 rb., Eichler D. 3 rb., Evans T. 3 rb., Eborowicz W. 1 rb., Engelhardt P. 50 kop., Flatt Mik. 1 rb., Frisch A. 1 rb., Filipkowski Ed. 1 rb., Findelsen St. 3 ruble, Fiszser G. 1 rb., Fiszser M. 1 rb., Frankowski I. 1 rb., Finster T. 1 rb.

Grzybowski J. 2 rb., Gołkontt Em. 50 kop., Gettlich W. 5 rb., Geyer L. Tow. akc. 25 rb., Geyerowa Gust. 10 rubli, Geyer Gust. 10 rb., Geyer Em. 10 rb., Geyer R. 10 rb., Geyer Eug. 10 rubli, Górski P. ksiądz 1 rb., Grohman H. 5 rubli, Gangloff 1 rb., Gariński W. dr. 1 rb., Goldner F. 3 rb., Grabowski I. 2 rb., Goebel H. 1 rb., Goebel I. 50 kop., Gundelach R. pastor 3 ruble, Gernoth I. 1 rb., Grohmann Kar. 5 rb., Grohmann Leon 5 rb., Grohmann Alf. dr. 5 rb., Günther L. 1 rb., Gajdziński St. 50 kop., Gajewski L. 2 rb., Gole Z. dr. 2 rb., Gole L. 1 rb., Günther E. 1 rb., Gołkontt I. 1 rb., Głuchowski B. 1 rb., Gundelach E. 3 rb., Guhl Henr. 1 rb.

Horodyński W. 1 rb., Hermanowski W. 1 rb., Heißler L. 50 kop., Hauk K. 1 rb., Hykiel St. J. 50 kop., Habarlan K. dr. 50 kop., Hoffman Ed. 50 kop., Hyżycki I. 2 rb., Hoffrichter K. 5 rb., Hüffer B-cia 6 rb., Härtig A. 3 rb., Herbst L. 1 rb., Hordliczka W. 2 rb.

Inis A. 50 kop. Jarzębowski Jul. 2 rb., Jezierski L. 1 rb., Jasiński K. dr. 1 rb., Jokiel J. dr. 1 rb., Jelnicki St. dr. 1 rb., John I. 10 rb., Jętkiewicz L. 1 rb., Jezierski E. 1 rb., Jannasz K. 2 rb., Jankowski W. 50 kop., Janowski A. 50 kop.

Książek St. 1 rb., Kobylński St. 3 rb., Kączkowski St. 1 rb., Koźmiński L. 1 rb., Koprowski I. 1 rb., Kremky E. 1 rb., Konrad Z. 1 rb., Knapski W. 1 rb., Kloss W. 1 rb., Kozłowski K. 2 rb., Kaiserbrecht W. 1 rb., Kaiserbrecht E. 3 rb., Kaiserbrecht L. 5 rb., Kalusiński S. 1 rb., Koczanowicz E. 1 rb., Kaim ksiądz 1 rb., Kwaśniewski A. 2 rb., Klinge i Schule 3 rb., Kamecki F. 1 rb., Keilich R. 2 rb., Keilich K. 3 rb., Keilich G. 3 ruble, Kronke W. 2 rb., Konic I. dr. 1 rb., Kulesza Al. 50 kop., Kopiczny P. 2 rb., Kędzierzawski T. 1 rb., Knabe B. 1 rb., Krafft A. 2 rb., Kindermann H. 3 rb., Kindermann Jul. 5 rb., Kindermann P. 2 rb., Kindermann T. 2 rb., Kindermann L. 3 ruble, Kopeczyński W. 3 ruble, Kinderman A. 3 rb., Kroh W. 1 rb., Kregczy Jul. 2 ruble.

Lachmanowicz J. 3 rb., Lange B-cia 3 rb., Lemmené St. 1 rb., Leonhardt E. 5 rb., Lohrer dr. 1 rb., Lipiński A. (Radogoszcz) 3 ruble, Lipiński A. (skład apteczny) 1 rb. 50 kop., Lorenc Fr. 1 rb., Lenartowicz F. 1 rb., Ludwig M. 1 rb.

Łapiński M. 2 ruble, Łatkiewicz St. 50 kop., Łuba M. 3 ruble.

Majewska E. 50 kop., Mogilnicki K. 1 rb., Mogilnicki A. 1 rb., Magnuski W. 1 rb., Matysek R. 1 rb., Maternicki F. 1 rb., Makólski T. 3 rb., Miścicki P. 40 kop., Mathmann Arn. 2 rb., Meyerhoff T. 5 rb., Mossakowski R. 2 rb., Makow St. 1 rb., Miszewski St. 1 rb., Mantay O. 1 rb., Madler W. 1 rb., Milker A. 1 rb., Morsztynkiewicz Z. 1 rb., Michalski Józ. dr. 1 rb., Macezyński W. ks. 1 rb., Malinowski B. ks. 1 rb., Manitius Z. pastor 1 rb., „Meister, Lucius i Brüning“ 5 rb., Markert H. 3 ruble, Macher E. 1 rb., Marinicz L. 1 rb., Markowski T. 3 rb., Medyński Cz. 1 rb.

Nowierski L. 2 rb., Nieznański I. 1 rb., Nowosielski I. 50 kop.

Odyniec I. 1 rb., Oelsner Cl. 2 rb., Oelsner G. 1 rb., Osterman A. 3 rb., Ostrowski K. 1 rb., „Ogrodzienie“ Towarzystwo 3 rb.

Przedpeński St. 2 rb., Pelka J. 3 rb., Perkowski K. 1 rb., Petters I. 2 rb., „Pluton“ (Tarasiewicz I.) 5 rb., Patz E. 3 rb., Polzenius A. 2 rb., Prądzyński Z. 1 rb., Petrykowski J. 1 rb.

Racięcki L. 50 kop., Raubal A. 1 rb., Roszkowski A. 2 ruble, Richter I. 3 ruble, Rędziejewski St. 1 rb., Renthalerowa pastorkowa 1 rb., Rassalski I. 50 kop., Rausch A. 2 rb., Reul A. 1 rb. 50 kop., Raciborski A. 2 ruble, Ramisch F. 5 rubli, Rinow O. 1 rb.

Sweecer Jan 25 kop., Skalski St. dr. 1 rb., Szerzeński S. 1 rb., Scholz H. 1 rb., Schmidt K. 2 ruble, Świerczewski Cz. i Żoź 2 ruble, Szymanski A. 1 rb.

Schmidei K. ks. kan. 2 rb., Suligowski M. 1 rb., Szumin P. 1 rb., Schoepke A. 2 rb., Skusiewicz F. 2 rb., Stefanus O. 1 rb., Stephanus I. 2 rb., Stephanus Ed. 1 rb., Stojanowski dr. 1 rb., Schimmel R. 1 rb., Stypułkowski S. 1 rb., Suski I. A. 1 rb., Sroczyński M. 2 rb., Sułowski T. 2 ruble, Skupiński ksiądz 1 rb., Stamirowski A. 2 ruble, Swietlik St. 1 rb., Strzelecki E. 1 rb., Schimmel Fr. 2 ruble, Stokowski St. 1 rb., Szulakowski M. 30 kop., Sawicki Józ. 50 kop., Surowiecki A. 50 kop., Salwa W. 1 rb., Sarosiek W. 1 rb., Stozkowski T. 1 rb., Stebelski f. 1 rb., Stebelski K. 1 rb., Stąpowski W. 1 rb., Schroeder R. 2 rb., Stiller i Bielszowski Towarzystwo akcyjne 5 rb., Semonikowski 50 kop., Schlamm H. 1 rb., Swidwiński W. 1 rb., Schreer G. 5 rb., Stanisławski A. 1 rb., Szamota Fr. ks. pr. 2 rb., Szafranowski R. 1 rb., Sokołowski K. 1 rb., Steigert T. 5 rb., Skolimowski M. 1 rb., Saszyński Ig. 1 rb.

Thoelke Edm. 1 rb., Twardowski Lud. 50 kop., Trautwein A. 5 rubli, Trepka W. 1 rb., Tanberowa Z. 1 rb., Truszkowski H. 50 kop., Tarkowski H. 25 kop., Tulia E. 2 ruble, Trojanowski E. 1 rb., Tuczyński A. 1 rb., Tysza M. 2 rb., Tochterman A. dr. 2 rb.

Urich F. 1 rb., Urbanowski I. 2 rb., Urbanowicz St. 5 rb., Urbanowski W. 1 rb.

Wścieklica W. senior 1 rb., Wścieklica W. junior 1 rb., Wolski I. 1 rb., Wolski K. 1 rb., Wyganowski W. 1 rb., Wereszczyński I. 1 rb., Wróblewski Fr. 1 rb., Wisniewski J. 30 kop., Wicelowski L. 1 rb., Wertschitzky K. 2 rb., Wertschitzky G. 2 rb., Wieliczko dr. J. 1 rb., Wybranowski R. 1 rb., Wisniewski K. dr. 1 rb., Widner St. 2 rb., Wagner E. 2 rb., Weil E. 2 ruble, Weil W. 2 ruble, Weil K. 2 rb., Watten I. 2 rb., Wereszczyński Jerzy 1 rb., Wever E. 3 rb., Winnicki 1 rb.

Zapp Bracia 2 rb., Zapp E. 2 rb., Zaleski K. 1 rb., Zelyerowicz A. 1 rb., Ziegler senior 2 rb., Ziegler junior 1 rb., Zasaeki Fr. 1 rb., Z. K. 3 rb.

Zelazowski A. 1 rb., Żukowski Ed. 5 rb., Żukowski St. 1 rb., Zóltowski M. 1 rb., Zyzniewski I. 1 rb.

—?—

Z ostatniej chwili.

Sąd wojenny.

Czasowy sąd okręgowy wojenny, z uwagi, że w zakwalifikowanych na dzisiaj do osądzenia sprawach występują jedni i ci sami oskarżeni, postanowił obie sprawy połączyć w jedną.

Rozprawy sądowe rozpoczęto o godzinie 10 i pół rano od odczytania obu aktów oskarżenia, poczem sąd odebrał przysięgę od 8 miu wezwanych świadków i przystąpił do przesłuchania zeznających ich.

Badanie świadków ukończone zostało o godzinie 11-ej i pół rano; następnie zabrał głos prokurator wojenny, kapitan Kann, poczem przemawiali obrońcy oskarżonych adwokaci przysięgli Makow z Łodzi i Smiarowski z Warszawy.

Przemówienia prokuratora i obrońców trwały do godz. 1 po poł. Po udzieleniu ostatniego słowa podsądnym, sąd udał się na naradę!

O godz. 1 pół po poł. sąd wywiósł wyrok, mocą którego, uznając 28-letniego Feliksa Wolskiego, 25-letniego Roberta Botke i 19-letniego Stanisława Tomaszewskiego za winnych zarzucanych im przestępstw, skazał na zasadzie §§ 13 i 145 Ustawy kar głównych i poprawczych, oraz § 279 ks. XXIV Zb. post. wojennych, na pozbawienie wszystkich praw stanu i karę śmierci przez powieszenie; 24-letniego Franciszka Klimeczaka uznając za niewinnego, od wszelkiej odpowiedzialności uwolnił.

Ze względu jednak na to, że Wolski, Botke i Tomaszewski, spełniając przestępstwa, działali podczas ogólnego ruchu rewolucyjnego pod wpływem kierowników partyjnych i z uwagi na ich słabe rozwinięcie umysłowe, sąd postanowił zwrócić się do czasowego general-gubernatora wojennego, general-majora Kaznakowa o złagodzenie im kary.

Wyrok w ostatecznej formie odczytano skazanym o godz. 5-ej po południu.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
30/XII 1 pp.	743.6	-13.3	96	W 3	Z dnia 30 XII Temperatura max. -13° C.
30/XII 9 w.	749.3	-13.6	92	W 6	Temperatura min. -17.0° C.
31/XII 7 r.	753.8	-13.4	96	W 3	Opadu 2.0

Specjalista chorób dziecięcych i wewnętrznych
ordynator szpitala

Dr. Sołowiejczyk

mieszka obecnie przy ulicy ANDRZEJA nr. 4. 2566-3

Czas
Zaprenumerować
„ŚWIAT”
Pismo tygodniowe ilustrowane.

Prenumeratorki tygodnika

„ŚWIAT”

otrzymują jako premium

BEZPŁATNIE

„Album Sztuki Polskiej i Obcej”
i tygodnik powieściowy

„Romans i Powieść”

KANTOR ŁÓDZKI TYGODNIKA

„ŚWIAT”

mieści się na Zachodniej № 23
róg Konstantynowskiej.

„ŚWIAT” ilustruje chwilę !!!
bieżącą w Łodzi !!!

DROBNE OGŁOSZENIA.

A.A. Kantor „Pomoc”, Przejazd № 14, poleca wielki wybór służby i oficjalistów z chlubnymi świadectwami. 5858-6-5

A! Potrzebny zaraz pokój kawalerski z całodziennym utrzymaniem i meblami w pobliżu początku Piotrkowskiej. Oferty Makowski, Południowa 20. 5973-2-2

Człowiek młody, umiejący pisać po polsku i po rosyjsku poszukuje zajęcia w sklepie. Ul. Lagiewnicka № 2 m. 25. 5963-2-2

Do wynajęcia sklep. Przejazd № 37 róg Targowej. 5934-3-3

Maskaradowe kostiumy do wynajęcia. Andrzejka 7. 5957-2-2

Młoda francuzka, freblanka świeżo przybyła z Genewy, ma godziny wolne. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 5979-2-1

Na ulicy Długiej № 152, zaginął pies „Biały Puczyk” wabi się „Zoli”, łaskawy znalazca zechce odprowadzić za nagrodą do portjera fabryki Otto Goldammera, przy ul. Włodzkiej № 68. 5980-1

Obeznanym z biurowością, rachunkowością i manipulacją meldunkową poszukuje zajęcia w biurze, kantorze. Mogę prowadzić meldunki domu, z dobrymi świadectwami. Oferty proszę składać w Adm. „Rozwoju” pod lit P Z. 5962-3-2

Osobom przyjeźdnym poleca się ładne pokoje z utrzymaniem lub bez. Żurawia 1. Warszawa. 5969-2-2

Osoba młoda inteligentna poszukuje posady kasyerki na pół dnia. Wiadomość „Rozwój” pod „Kasyerka”. 5965-3-2

Pokój z kuchnią lub dwa pokoje z kuchnią, od stycznia do wynajęcia. Luiza 27. 5940-3-2

Płwiarnia do sprzedania z powodu zmiany interesu. Wiadomość w „Rozwoju”. 5958-2-2

Pokój frontowy do wynajęcia, ul. Średnia № 22 m. 1, wsklepie. 5964-2-2

Potrzebny spółnik do interesu na raty. Wiadomość w Adm. „Rozwoju”. 5944-3-3

Potrzebna bufetowa panna, która pracowała w cukierni. Wiadomość: Piotrkowska 119, w cukierni. 5982-1

Potrzebne 16 letnie panienki do fabryki wyrobów cukierniczych w parku Mikołajewskim, weście od tyłu. 5967-2-2

Płwiarnia do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu. Wiadomość w browarze Anstadta, ul. Średnia. 5942-6-3

Przyjmę kilku mężczyzn na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem oraz wydają śniadania i obiady za przystępną cenę. Ulica Włodzkańska № 118 mieszkania 22. 5988-3-1

Pokój z utrzymaniem do wynajęcia. Włodzka 86-2. 5987-4sw-1

Pokój frontowy przy rodzinie dla kawalera do wynajęcia zaraz. Miłsza № 45 m. 5. 5981-3-1

Przybłąkał się pies wyżej ceter biały czarny. Odebrać można Pabianice ul. Nowa 375 5948-3-3

Sklep spożywczo-ustrobycyjny zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Dąbrowa koniec Włodzkiej vis a-vis fabryki Häßlera. J. Jadczyk. 5953-3-3

Sklep i mieszkanie zaraz do wynajęcia. Przejazd № 48. 5938-3-3

Sklep kolonialno-spożywczy i rzemieślniczy do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu. Wiadomość w adm. „Rozwoju”. 9865-3-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Adama Weisa, wydany z fabryki Dessurmonta. 5943-3-3

Zaginął kwit od paszportu na imię Andrzeja Walaszczyka, wydany z fabryki Allarta. 5 32 3 3

Zaginął paszport na imię Wacława Obin, wydany z gminy Łęzno, pow. piotrkowskiego, i bilet wojskowy, wydany przez pułkownika z Baku. 5931-3-3

Zaginął kwit od paszportu na imię Maksymiliana Tiela, wydany z fabryki Silbersteina. 5926-3-3

Zaginął kwit od książki legitymacyjnej na imię Matyldy Streich, wydany z fabryki Halparta. 5923-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Władysława Tielca, wydana z fabryki Scheiblera. 5950-3-3

Zaginęła wyliza rasy ceter, młoda, 7 miesięcy, cała biała, uszy żółto-nakrapiane. Zwrócić za wynagrodzeniem: ulica Staro-Zarawska 27. 5951-3-3

Zaginął paszport na imię Leona Chwałewskiego, wydany z gm. Bujny pow. piotrkowskiego. 5954-3-3

Zaginął paszport na imię Stanisława Glikowskiego, wydany z gm. Krokocice, pow. sieradzkiego. 5963-3-2

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Józefa Durkiewicza, wydana z magistratu łódzkiego. 5931-3-2

Zaginął paszport na imię Bolesławy Jarkiewicz, wydany z gminy Leśmierz. 5970-3-2

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Józefa Durkiewicza, wydana z magistratu łódzkiego. 5959-3-2

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Leonarda Durkiewicza, wydana z magistratu łódzkiego. 5960-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki L. Grohmana na imię Bolesława Plewińskiego. 5941-3-3

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Walentyny Meksy, wydana z magistratu łódzkiego. 5981-3-1

Zaginęła kobieta, 49 lat, obłąkana, w drugie święto Bożego Narodzenia, w czerwonym wełnianym, w butach i w siwym kaftanie. Ktoby wiedział gdzie się takowa znajduje, niechaj odprowadzi za wynagrodzeniem na ulicę Wąską № 5, w Dąbrowce, do Iszczaka. 5984-3-1

Zaginęło zaliczenie kole, owe fracht № 139233, na Rb. 24, 3 paczki ram, sygno K. M. № 178/30 do Ktelec, d. 15/XII r. b. Kawoński i Mikucki. 5978-3-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Zellera, na imię Antoniny Kumke. 1933-3-1

Zaraz do wynajęcia pokój frontowy umeblowany dla jednego lub dwóch panów z całodziennym utrzymaniem. Dzielna 40, m. 1. 5974-3-2

Zaginął kwit od paszportu na imię Andrzeja Neumana wydany z fabryki F. Aizenbron. 5990

Zaginął paszport, wydany z magistratu łódzkiego na imię Józefa Centkowskiego. 5939-3-3

Do sprzedania łóżko dziecięce za 12rb. kosztowało 26 rb., 2 X 1 arsz., z wiszącym siatkowo-sprężynowym materacem; wiedeńskie krzesło dziecięce rb. 4.50; wózek dziecięcy 5 rb. Andrzejka 54-58 m. 8, od 10-11 r. 14-5 do 26 11

Szanownym moim Odbiorcom przesyłam życzenia
NOWOROCZNE.
E. MAKOWSKI
Łódź reprezentant.
26-9 Południowa 20.

4,00 rubl Okazyja!

Cukiernia w mieście powiatowym znana z dobrych targów, pierwszorzędna z prawem dostania pozwolenia na wódkę w centrum miasta — do sprzedania; — powód rodzinny. Wiadomość: Warszawa, Nowogrodzka 29-36. Toruński. 2595-1

CYRK A. D. DEVIGNÉ
w gmachu „APOLLO”

W piątek 1 i w sobotę 2 stycznia 1909 r. dane będą

Wielkie Świąteczne Przedstawienia
2 Popołudniowe i Wieczorowe 2
Początek o 3 po poł. Początek o 8 1/2 wiecz.

Każdy kupujący bilet na przedstawienie popołudniowe ma prawo wprowadzenia jednego dziecka bezpłatnie (nie starszego nad lat 10). Loże na przedstawienia popołudniowe po 4 rb. 40 kop.

Przedstawienia składają się z 3 ch części z udziałem nowych debiutantów.
OSTATNI DEBIUT

THE SCAM JOHNKE niezrównani gimnastycy.
Debiut **TRIO ARRIGONI** królowie powietrza.
Debiut znakomitego jeźdźcy

PANA PETRAKOWSKIEGO.
NOWOŚĆ **Koń fenomen** (matematyk) bezkonkurencyjna tresura dyrektora cyrku A. Devigné i wiele innych atrakcji.

Specjalista chorób skórnych wenerozn. i niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ
 Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
 Przyjmuje od 9-1 i od 6-8, dla pań od 5-6. W niedziele tylko od 9-3 po poł. 114r
 Badane krwi przy syphilis'e

Dr. S. SZNITKIND
 mieszka obecnie na Średniej № 2
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
 Leczenie elektryczną i masażem
 Przyjmuje od g. 8-11 1/2, rano od 5-8 1/2, wiecz. 449-r

Dr. M. Papierny
 Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warsz. kliniki akusz. Przyjmuje do 10 r. i od 4 1/2-6 1/2 po poł. Południowa 23. 21141

Dr. med. W. Kotzin
 ul. PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc, przyjmuje analizy płucny, moczu, krwi, wydzielnia ropnych itd. Od g. 9 1/2-10 1/2 i od 4-6. 541r

Dr. I. Silberstrom
 ul. BENEDYKTA 7 (róg Promenady).
Chor. weneryczne i moczopłciowe, skóry i włosów. Radykalne usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje od 8-1-jej rano i od 4-8 wiecz., panie od 4-5. 124

Dr. Zofia Garlicka
Chor. kobiece, Akuszerya mieszka obecnie PIOTRKOWSKA 192. Telefon 106. Od 4-6 po poł. 1997r

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY WŁOSÓW, SKORNE WE WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE
 Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 6-8 w. panie od 5-6 po poł., w niedziele od 9-1 rano i od 3-6 po poł. 1420-r
 Ul. Południowa № 2.

Dr. S. KANTOR
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Krótka № 4. Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-8 wiecz., panie od 5-6. 1819

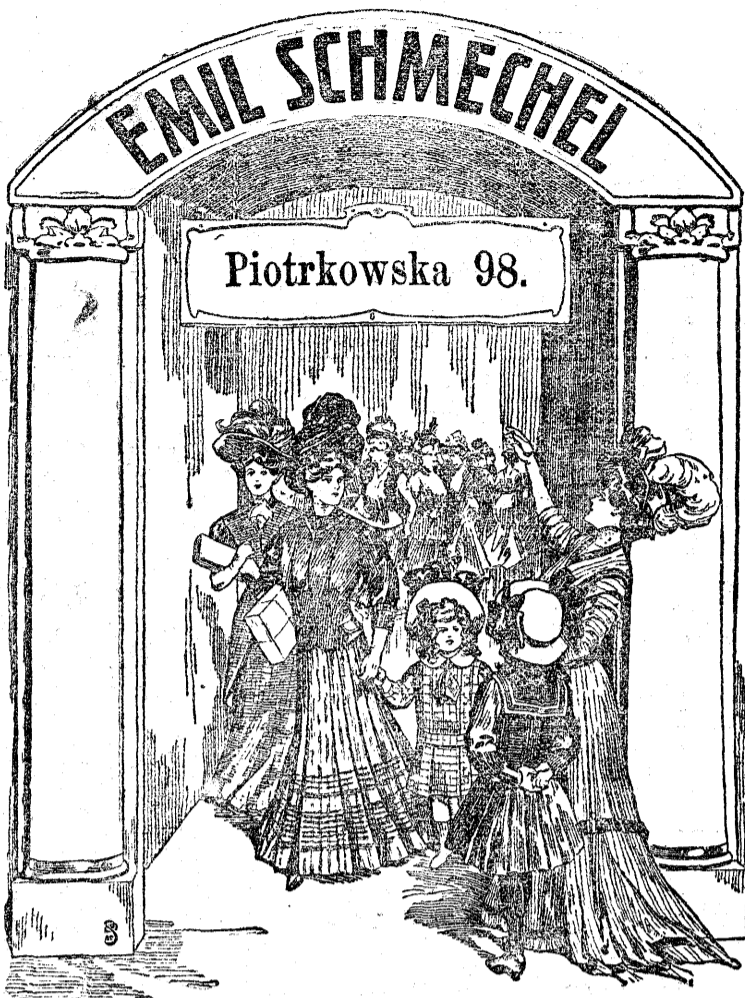
Dr. L. KLACZKIN
 Konstanyńska 11.
Syphilis, skorne, wener., choroby dróg moczowych. Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8 w. dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. I. Birencweig
 Średnia № 3.
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe. 1317r

Dr. H. Szumacher
choroby weneryczne i skórne Nawrot 2. Przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8 po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Dr. Wacław Bernard
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. ZAWADZKA 29. 1761 r

Dr. P. Grossman
Choroby wewnętrzne i dziecięce. PIOTRKOWSKA 81. 2364-16



Wielka sprzedaż gwiazdkowa!

Znany wielki zapas!

DAMSKA KONFEKCYA.

Nadzwyczaj tanio!

Eleganckie Damskie Paltta

najnowszych fasonów z angielsk. deseniu. materiału od rb. 12.

Damskie Kostyummy
 z angielsk. desen. mater.
 od rb. 10.50.

Kostyum. Spódniczki
 z dobrego materiału
 od rb. 2.50.

Bluzki Jedwabne czarne i kolorowe elegancko wykończone od rb. 6.—

Pluszowe Zakłady czarne i w kolorach od rb. 18.—

Futrzone Kołnierze i Mułki modne fasony od rb. 2.25.

MĘSKA KONFEKCYA.

Zimowe Męskie Paltta z czysto - wełnianego paltowego materiału od rb. 16.—

Spodnie zimowe
 w wielkim wyborze
 od rb. 4.75.

Kamizelki fantazyjne
 z ła materiału
 od rb. 4.50.

Garnitury marynarkowe nadzwyczaj tanio!
 Wielki zapas z czysto wełn. szewiotu lub kamzarna od rb. 15.—

Kurtki Męskie z trwałego materiału na wełnianej wacie od rb. 9.50.

DZIECIENNA KONFEKCYA.

Garnitunki dla chłopców w bluzkowych i kurtkowych fasonach z wełnianego materiału od rb. 3.50.

Paltociki dla chłopców z dobrego materiału w kolorach na wełnianej wacie od rb. 6.50.

Paltociki dla dziewczynek z dobrego zimowego suena na wełnianej wacie od rb. 8.—

Wzamin garderoby niedokładnie dopasowanej wykonywa się natychmiast druga. 2345

Dr. Stanisł. Piekarski
 przeprowadzi się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115 1331
choroby weneryczne i skórne przyj. od 9-10 r i od 5-7 w.

Dr. Henryk Trenkner
choroby dzieci mieszka obecnie PIOTRKOWSKA 145, telef. 41. Przyjmuje od 8-9 r., 5-7 po poł., w dni świąt. do 9 1/2, rano. 1485r

Dr. A. GROSLIK
Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych. Zielona 5. Przyjmuje codziennie od 8 1/2-11 1/2 rano, 6-8 wiecz., panie 5-6 po- W niedziele i święta od godz. 9 do 12 w południe. 1569 d

Osiadłem się w tutejszym mieście jako specjalista chorób skórnych, wenerycznych, piciowych i chorób włosów. Przyjmuje codziennie od 8 do 1 w południe i od 4 do 8 po poł., w niedziele od 8-9 do 1-jej rano i od 4 do 6-jej po południu. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
 ul. ŚREDNIA № 5. 149r

Dr. R. Skibiński
 Piotrkowska 57
powrócił. 2820-5-1

Dr. H. Sadkowski
 asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). **Dzielnia № 3.** od 5 do 7 ej 2156-r

Dr Ignatiew
Specjalista chorób uszu, nosa i gardła ulica Konstanyńska № 11 m. 5. Przyjmuje od 5 do 8 po poł. W niedziele od g. 10 rano do 1-jej po poł. 149r

Dr. A. STEINBERG
 BENEDYKTA № 3
Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i t. p.). Leczenie masażem (wibracją), elektrycznością (usuwanie włosów z twarzy za pomocą elektrolyzy). **Gabinet Roentgenowski,** (leczenie promieniami Roentgena ex. em. y, lupus'u, favus'u i t. p.) Leczenie prądami elektrycznymi **wysokiego natężenia** (d'arsonwalizacja, choroby cukrowej, otyłości, zwapienia naczyń, podagry, arthritis etc) Leczenie gorącym powietrzem i światłem (czerwonym i fioletowym) chorób stawów, mięśni, neuralgii etc etc 1260 r

200-300 rubli
 miesięcznie może zarobić zdolny agent ubezpieczeń na życie Oferaty tylko z podaniem poważnych referencji sub „S. N. 103“ w adm. „Rozwoju“. 2598-3-2

Helenów
 Jutro I-go i w niedzielę 3-go stycznia
wspaniała ślizgawka
 Koncert na sali i na lodzie.
 Początek o godz. 2 po poł. Wejście 25 i 15 kop.
Północny Bazar WYROBÓW Rogowych
 tylko jeszcze kilka dni będzie w Łodzi
 ul. Piotrkowskiej № 42
Sprzedż rzeczy oryginalnych rogowych i z kości słoniowej, a mianowicie: portycygara, laski, przybory piśmienne, lichtarze, wieszadła do ręczników, noże do krajania papieru, owoców, masła i cytryn, łyżki do salaty, śmietany, kompotu, marynat, musztardy i jaj, widelce do solenia, cytryn, sitka do zaparzenia herbaty, kawy, kaszy i maki, grzebienie rogowe i z kości słoniowej. **Rzeczy z drzewa b. rozowego i orzechowego:** Zabawki dziecięce i gry. Hafty lniane — wyrób ręczny. — Towar z pierwszej ręki.
 Ceny bardzo przystępne — stałe.
 Z poważaniem **A. PARANICZEW.**
 2908-3

42 Mikołajewska **42.**
Codziennie wspaniała Ślizgawka.
 W piątek 1 stycznia **Koncert** od 3 do 8 wieczorem. Wejście 20 i 15 kop.
 W sobotę 2 stycznia **Maskarada** od 6 do 12 wiecz. Wejście 30 i 20 k.
 W niedzielę 3 stycznia **Koncert** od 3 do 8 wieczorem. Wejście 20 i 15 kop.
 Z uszanowaniem **J. Müller.** 2617

Sprzedż na raty!!
 od 50 kop. tygodniowo
ORYGINALNE AMERYKAŃSKIE Wyzymaczki do bielizny
Maszyny do szycia i
Gramofony 2614-3
Tow. AMERICAN, Piotrkowska 115
 wejście przez bramę.
 Tamże potrzebni są zdolni agenci na prowizję.

BLUSZCZ

Największe i najpoczytniejsze pismo tygodniowe dla kobiet, literacko-społeczne, ilustrowane, pomieszcza prace pierwszorzędnych sił literackich. :: :: :: :: :: :: :: ::

Artykuły wstępne, oraz artykuły treści społecznej, omawiające chwilę bieżącą i poruszające najżywością sprawy dotyczące kobiet. **Powieści. — Nowele.**

Bluszcz w r. 1909 drukować będzie powieści:
Hekuba Elizy Orzeszkowej.
Rządy świata Kazimierza Tetmajera.

DZIAŁ KOSMETYKI

zawiera rady i wskazówki zachowania higieny piękności.

Prenumeratę najlepiej przesyłać pod adresem: Administracja „BLUSZCZU” Warszawa, Nowy-Swiat № 11.

Prenumerata „BLUSZCZU” wynosi w Warszawie: kwart. rb. 1.80, półr. rb. 3.60, rocznie 7.20. W Cesarstwie i na prowincyi: kwartalnie rb. 2.50; półrocznie rb. 5.—; rocznie rb. 10. Numery okazowe wysyłamy na żądanie franco i gratis.

Odrębną część pisma stanowi

Dział Miod

Jedyny i najobszerniejszy ze wszystkich pism polskich, który zawiera rocznie przeszło 4,000 rysunków na świeższych modelach paryskich: sukien, okryć i kapeluszy damskich. — Osobne dodatki z ubraniami dziecięcymi. — Bielizna — **Wzory robót kobiecych**, jak: hafty, gipiury, monogramy, roboty szydełkowe i t. p.

Niezależnie od powyższego działu bluszcz dodaje 2484-3

26 wielkich tablic krojów, dających możność wykonywania różnych ubiorów domu.

DZIAŁ GOSPODARSTWA DOMOWEGO. Przepisy kulinarne i t. p.

DODATKI KSIĄŻKOWE w arkuszach, ZAWIERAJĄ POWIEŚCI I NOWELE ZNAKOMITYCH AUTORÓW OBCYCH.

Róg Główniej i Piotrkowskiej.

SENSACYA!

Od dnia 31 grudnia 1908 r. do 8 stycznia 1909 r.

Nadzwyczajny program, między innymi:

Ludwik XVII

Dramat historyczny, wykonany przez najsłynniejszych artystów teatru paryskiego „Sara Barnhard”.

Teatr „OAZA” Teatr.

2610 2

Róg Główniej i Piotrkowskiej.

SENSACYA!

Od dnia 31 grudnia 1908 r. do 8 stycznia 1909 r.

Nadzwyczajny program, między innymi:

STRASZNA ZBRODNIA (Nick Karter)

Szczegóły w programach

Wszystkim osłabionym, wycieńczonym,

zdemotywowanym i pozbawionym energii życiowej przywraca siły i chęć do życia

SANATOGEN BAUERA

Pochlebne opinie więcej niż 5000 lekarzy i profesorów. — Dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. — Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw. Prawdziwy tylko w opakowaniu rosyjskiem.

Broszury gratis i franco wysyła S. Karczewski, Warszawa, Nowo-Senatorska 4.

Dostać można w aptekach i składach aptecznych.



Cena pudełka 1 rb.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w zakresie zębowania i rośnięcia. Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynat. szpitali dołącza się do każdego pudełka 1788-31-80

Stanisław Hertzberg
advokat i obrońca konsystorski

otworzył kancelaryę przy ul. św. Andrzeja Nr. 16. Przyjmuje od 5-8 po poł. 2597-6-2

№ 1026.

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 22 grudnia (4 stycznia 1908/9 roku, o godzinie 4 po południu, w domu Towarzystwa, przy ulicy Średniej pod № 427/19 odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie członków Towarzystwa.

Na porządku dziennym pomienionego zebrania zapisany został wniosek Osobnej Kancelaryi Kredytowej przy Ministerjum Skarbu co do rozważenia kwestyi udzielenia pożyczki z funduszu Towarzystwa zachwianemu finansowo Towarzystwu Kredytowemu m. Kiszyniowa, w sumie Rub. 10,000, przypadającej z repartycji projektowanego kredytu Rub. 320,000.

Na powyższe nadzwyczajne ogólne zebranie Dyrekcya zaprasza wszystkich członków Towarzystwa.

Bilety wejścia na salę ogólnych zebrań wydawane będą zgłaszającym się stowarzyszonym w biurze Dyrekcji, poczynając od dnia 3/16 Grudnia r. b., aż do dnia ogólnego zebrania.

Bez biletu wejścia nikt do sali posiedzeń wpuszczonym być nie może.

Łódź dnia 11 Grudnia 1908 r.

2475-2



Co mam podarować?

Od rb. 3

Bluzki wełniane z modnego materiału.

Od rb. 6

Bluzki jedwabne czarne i w kolorach elegancko wykończone.

Od rb. 2.50

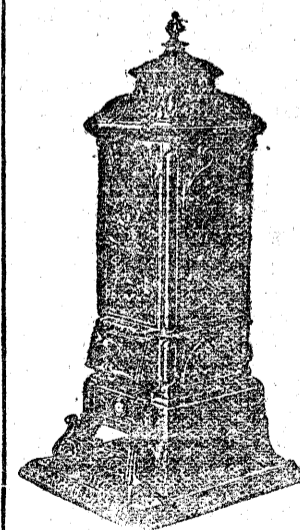
Spódniczki kostyumowe z deseniowego materiału w na większym wyborze.

Zamiana przyjęta.

— u —
Emila Schmechla

Łódź, PIOTRKOWSKA 98 2483dc

TOWARY KOLONIALNE, DELIKATESY, OWOCE I KONSERWY TYLKO W WYBOROWYCH GATUNKACH ::::: POLECA
S. Zak i S-ka
PIOTRKOWSKA 127, RÓG ROZWADOWSKIEJ.



PIECE ŻELAZNE

systemu powolnego spalania, różnych wielkości, ozdobne i żebrowe, wyłożone cegłą ogniotrwałą

Wyrób własny

Zalety: oszczędność na opale, równomierne i łagodne ogrzewanie, łatwe regulowanie ciepła, obsługa najprostszą.

Poleca i posiada stale na składzie:

Fabryka Wyrobów Żelaznych i Odlewnia Żelaza

EBERHARD, WOLSKI i S-ka

w Warszawie, Szara 12

Telefon № 1606 2517 6

Główny skład na Rosyę „F. Ad. RICHTER i Co” w St. Petersburgu Lab. chem. farm. Mikołajewska 16, wysyła bezpłatnie na każde żądanie broszury o leczeniu znanymi środkami kotwicznymi, oraz poleca niezawodny środek przeciwko PRZEZIĘBIENIU, REUMATYZMOWI, INFLUENZIE i t. p. Ułaskoń na udolnych falfyfkatów! Reprezentanci: pp. Królikowski i Bartoszewski
Główny skład na Łódź w aptecce W. Danieleckiego. 2160 ul. Piotrkowska № 130

SZKOŁA KROJU I SZYCIA Mistrzini cachowaj p. f. „JOZEFINY” Piotrkowska 23
dyplomowana przez londyńską i paryską akademię kroju, nagrodzona na wystawie wszechświatowej w 1903 r. srebrnym medalem i dyplomem. Króć wykładany jest według metody londyńskiej, paryskiej i dreźnieńskiej. Zapis uczęnie w każdym czasie. Szkoła wydaje patenty. 900r17